

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

Quòd recta voluntas omnia rectificat, & de perfecta conformitate
voluntatis bumanæ ad diuinam, tam in via, quàm in patria. Cap. XI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

- ¹⁴⁰
Velle quid. in volendo quod Deus vult, sed etiam in volendo quod sciunt Deum velle. Pro quo nota quod voluntate rationis tenemur velle quod sci-
mus Deum velle, sed non voluntate sensualitatis. Sic enim Christus se-
cundum voluntatem rationis voluit mortem suam, sed non secundum
sensualitatem. Et beata Virgo secundum voluntatem rationis voluit
mortem Filij sui, sed non secundum voluntatem sensualitatis, secun-
dum quam plurimum doluit. Non enim ei congruebat non dolere de
morte Filij sui. Ratio tamen dupliciter considerari potest. Primò, vt
I. natura, & sic semper appetit bonum aeternum, sicut Apostolus cupie-
bat *dissolui*, quod tamen Christus non voluit. Secundo modo, vt ratio,
II. & sic semper appetere debet Dei voluntatem, & ei se cõformare, quia
Philip. 1. perfecta charitas semper vult voluntate deliberata rationis, quod scit
Deum velle, si tamen congruit ei illud velle. Nam si ei non congruit,
tunc nõ tenetur, etiã secundum deliberatã voluntatẽ rationis, quia De-
us hoc non iubet eum velle. Exempli gratia: Vult Deus mortẽ patris
eius, non tamen vult Deus eum velle mortem patris sui. Nam motus
charitatis secundum perfectionem quæ erit in patria, & à paucissimis
cõprehenditur in via, est non velle contrariũ eius quod scimus Deum
velle, quia in patria nihil volumus, nisi quod Deus volet. Sed chari-
tas secundum debitum & conuenientiam in via, & nõ velit, quicquid
III. Deus vult, tamen vult quicquid scit nos Deũ velle. Tertiò, in volendo
vt Deus vult, quæ est conformitas formalis. Exempli causa: Deus vult
quod exerceantur opera pietatis cum pura conscientia, quod perficit
in gratia constitutus, sed fortè ex compassione naturali tantum: & sic
non meretur, nisi quartum addatur. Quartò, deniq; in volendo ad
III. quod vult Deus, quæ est cõformitas in ratione finis, quæ perficit con-
formitatem formalem, quantum ad intentionem finalem, vt faciat pro-
pter amorem Dei totaliter, vel principaliter. Quæ duo vltima suffici-
unt ad conformitatem voluntatis. Sed omnia hæc quatuor quando
concurrunt, tunc est conformitas perfecta cum voluntate diuina.

*Quod recta voluntas omnia rectificat, & de perfecta conformitate
voluntatis humane ad diuinam, tam in via, quam
in patria. Cap. XI.*

Recti diligunt te. In omni creatura, quæ sub cælo mundanis vani-
tatibus occupatur, nihil humano corde sublimius, nihil nobili-
us, nihilque Deo similius reperitur. Quapropter summè Deus
ab ho-

ab homine cor humanum requirit, dicens: *Præbe mihi fili mi cor tuum.*
 Et Sapiens: *Omni custodia,* inquit, *serua cor tuum,* quoniam *ex ipso vi-*
ta procedit. In corde verò Deus requirit animam ad eius imaginem &
 similitudinem nobiliter decoratâ, quia summo desiderio ad eius dul-
 cissimum aspirat amplexum. In anima profectò requirit ipsam volun-
 tatem, diuina charitate medullitus inflammatâ. Ipsa enim est potior
 animæ portio & acceptior oblatio, dicente Gregorio, quòd nihil offer-
 tur Deo ditius bona voluntate. Dicit autem Augustinus, quòd recta
 voluntas est bonus amor, & peruersa voluntas malus amor. Amor er-
 go inhians habere quod amatur, cupiditas est. Ad autem habens, eoq;
 fruens, lætitia est. Fugiens autem quod ei aduersatur, timor est. Idq;
 si acciderit, tristitia est. Et mala sunt ista, si malus amor est. Bona verò, si
 bonus amor est. Vnde & qui secundum Deum viuunt, cupiunt, metu-
 unt, dolent & gaudent. Sed quia rectus est amor eorum, omnes istas af-
 fectiones habent rectas. Voluntas enim bona (vt idem dicit) est volun-
 tas Deo fideliter subdita, voluntas sanctitate superni amoris accensa,
 voluntas quæ diligit Deum, & proximum propter Deum. Siue amo-
 re, de quo respondit Petrus Apostolus: *Tu scis Domine, quia amo te.* Si-
 ue timore, de quo dicit Apostolus Paulus: *In timore & tremore ve-*
stram ipsorum salutem operamini. Siue gaudio, de quo dicit idem: *Sem-*
per gaudentes, in tribulatione patientes. Siue tristitia, qualem idem Apo-
 stolus dicit se habuisse magnam *pro fratribus suis,* quæcunque amara
 & aspera sufferat; charitatis Dei est. Hæc ille. Nam voluntas nostra,
 secundum quam, vt dicit Damascenus, homo factus est ad imaginem
 Dei, ex sua natura conformis est ei, cuius imago est, scilicet voluntati
 diuinæ: quæ tamen conformitas perficitur per habitum iustitiæ ac-
 quisitæ. Nostri (secundum Augustinum) est velle? sed ipsa volun-
 tas admonetur, vt surgat; sanatur, vt valeat; dilatur, vt capiat; & im-
 pletur, vt habeat. Et tunc *regnum Dei* est intra nos. Quid est hoc re-
 gnum, nisi sana & libera voluntas hominis, ita se Dei voluntati con-
 formans, vt nihil velit quod sciat Deo displicere? Nam recta ordina-
 tio, secundum Bernardum, est omnimoda voluntatis ad Deum con-
 uersio, & ex se tota voluntaria deuotaq; subiectio: & sic conformitas
 nostræ voluntatis perficitur per habitum iustitiæ acquisitæ. contum-
 marur verò per similitudinem gratiæ in habitu charitatis, quæ est di-
 uinæ bonitatis diuina similitudo. Vnde super illud Psalm: *Rectos de-*
bet collaudatio, dicit Glossa: Recti sunt, qui dirigunt corda sua secun-
 dum

Prou. 23.

Prou. 4.

Voluntas
bona quæ.Ioan. 21.
Philip. 2.
Rom. 12.
Rom. 9.Lucæ 10.
Voluntas
conformis.

dum voluntatem Dei, quæ est regula voluntatis nostræ: quæ tamen conformitas aliter est in beatitudine, aliter in via. Ibi enim natura nostra imitatur modum Dei, & ideo est ibi perfecta conformitas secundum omnia genera causarum. Est enim ibidem conformitas in materia vel obiecto voluntatis, id est, in voluto; & in causa efficiente, scilicet, quia volunt quicquid Deus vult eos velle: & in forma, quia quicquid volunt, ex charitate volūt, sicut Deus; & in fine, quia omnia volunt ad gloriā Dei, sicut Deus. In via verò gratia non mutat, sed perficit naturā: & ideo voluntate materiali bona voluntas conformari potest diuinæ voluntati, etiam oppositum eius volēdo, quod Deus vult, dummodò in alijs tribus conformetur. Bonitas enim actus voluntatis, qua conformatur diuinæ voluntati, est in quantum exit ab humana voluntate, mota & acta à voluntate diuina, vt à causa efficiente & exemplari.

Voluntate
moueri tri-
pliciter.

Mouet autem tripliciter: Vno modo effectiue, scilicet per infusionem charitatis, quæ vniuersaliter inclinatur ad omne bonum: & sic est conformitas formalis, scilicet, quòd volumus aliquid ex charitate, ex qua vult Deus omnia quæ vult. Vnde dicit Richardus, Quòd sicut artifices liquefactis metallis, formam quamcunque voluerint, illis imprimunt: sic anima in illo statu diuini amoris constituta, ad omnem diuinæ voluntatis nutum facile se applicat, imò spontaneo quodam desiderio ad omne eius arbitrium se ipsam accommodat, & iuxta diuini beneplaciti modum omnem voluntatē suā informat, vt cum Christo vsque ad mortē obediat. Secundo modo mouet per se, sicut desideratum mouet desiderium; & sic est conformitas finalis, qua scilicet bonum diuinum est finis nostræ voluntatis, sicut & suæ. Hinc (vt dicit Chrysostomus) bonæ voluntates sic apud Deum sunt suauēs, quæ admodum apud homines sunt odoriferi flores. Haud dubium, quin & apud Angelos. Et ideo, secundum Bedam, cum illis Angelici spiritus societate habere festinant, quorum mentibus puritatem bonæ voluntatis in se considerant. Tertio modo mouet per obiectum. Et hoc non est per obiectum secundum illud quod est, sed in quantum bonum est, quia sic solum est per se obiectum bonæ voluntatis. Bonitas autem obiecti est ex bonitate voluntatis summè bonæ, quæ sicut fecit voluntatem diuersarum rationum, sic etiam bonitates diuersarum rationum indidit rebus, ita quòd illud quod secundum vnam rationem est bonum, alia consideratione est malum, & conuerso. Et propter hoc diuersis voluntatibus conuenit appetere diuersa. Et hæc est conformitas, quæ

voca-

vocamus materialé, quæ est in voluto, in quantû Deus proportionâdo vnamquamq; voluntatem obiecto suo, vult hanc voluntatē velle obiectum libi conueniens, & ad hoc mouet ipsam. Et hæc est illa conuenientia, qua volumus quod Deus vult nos velle, etiam si hoc Deus nō velit. Ideo bonitas & conformitas nostræ voluntatis ad diuinam nō consistit in voluto materialiter sumpto, sed formaliter. Est & alia bona voluntas erga proximum, de qua dicit Gregorius: Voluntas autē bona est sic aduersa proximi, sicut nostra pertimescere, sic de prosperitate proximi, sicut de nostro profectu gratulari. Aliena damna nostra credere, aliena lucra nostra deputare, amicum non propter mundum, sed propter Deum diligere: inimicū verò & amando tolerare: nulli quod pati nō vis, facere: nulli, quod iuste tibi impedi desideras, denegare: necessitati proximi nō solum iuxta vires succurrere, sed prodelle etiam ultra vires velle. Hæc ille. Quæ bona voluntas vsitatori nomine benevolentia vocatur. De qua dicit Hugo, quod benevolentia est bona erga aliquem voluntas. Vel secūdum Philosophū, benevolentia est, qua alicui bonum volumus & optamus. Vnde per benevolentiam sic aliquē amamus, vt ei bonum velimus, non propter bonū aliquod, quod inde nobis proueniat, sed propter bonū suū, quod in eo existit, & nobis apparet. De qua dicit Ambrosius in libro de officijs: Benevolentia quædam cōmunis parens est, quæ amicitiam annectit & copulat, in cōsilijs fidelis, in prosperis læta, in tristibus modesta. Tolle ex vsu hominum benevolentia, tanquam solem è medio tuleris, ita erit, quia sine ea vsus hominum esse non potest. Ipsa enim ex pluribus vnum facit, quia si plures amici sunt, vnum fiunt, & vnus spiritus, & vna anima.

Voluntas
ad proximum.

Benevolentia
quid sit.

Quod voluntas bona totum hominem rektificat, cuius vsus obedientia vocatur: & vt solus Deus vti debeat propria voluntate, quæ in homine pessima iudicatur: & quod obedientia vera quinque requirit. Cap. XII.

Pone me, vt signaculum super cor tuum; vt signaculum super brachium tuum. Cantic. 8: Pone me vt signaculum super cor tuum, ne scilicet aliquid intret, quod illud inordinata passione vel affectione polluat, nec diabolus aliquid boni fraudulenter inde auferat, nec memoria mea passionis exeat, sed sicut signaculum sempiternæ recordationis, consignationis, adhesionis, & omnimodæ conformationis, ad custodiendum cor tuum contra insultus inimicorum, ad claudendum contra pe-